

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.652/2022/12.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2022. december 8. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2022. október 6. napján kihirdetett 4.B.301/2022/18. számú ítéletét megváltoztatja.

A 6096 (hatezer-kilencvenhat) Ft kirendelt védői díj megállapítására vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Az elsőfokú ítélet meghozataláig keletkezett és a vádlottat terhelő bűnügyi költség összege: 410 386 (négy száztízezer-háromszáznyolcvanhat) Ft.

Egyéb részekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 11 114 (tizenegyezer-egyszáztizennégy) Ft bűnügyi költség merült fel, melyet a vádlott visel.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadását követően az előkészítő ülésen vádlott emberölés bűntettének kísérlete [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdése] miatt 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani. Megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A büntetésbe beszámította az előzetes fogvatartásban töltött időt. Az eljárás során lefoglalt zsebkést elkobozta. kirendelt védő részére Áfával növelten 6096 Ft díjat állapított meg azzal, hogy a díjat „az előkészítő ülésen – az ítélet jogerőre emelkedése esetén – utalvány kiállításával előlegez”, és a költséget a költségjegyzékbe a 17. tétel alatt jegyzi be. Kötelezte a vádlottat 416 482 Ft bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a büntetés súlyosítása érdekében (17. sorszámu elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal 2. bekezdés). Indokai

szerint a büntetés nem igazodik a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez. A vádlott többszörösen büntetett, kitartó szándékkal tört a sértett életére és sorsa iránt közömbösséget tanúsított az elkövetés után. Ezen okok miatt vele szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása szükséges (20. sorszámú elsőfokú bírósági irat).

[3] A vádlott és a védő az előkészítő ülésen tudomásul vették az elsőfokú ítéletet.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.260/2022/7. számú észrevételében a vádhatósági fellebbezést fenntartva, annak iránya szerint a büntetés súlyosítását indítványozta, utalva arra is, hogy a vádlott közeli hozzátartozó (élettárs egyeneságbeli rokona) sérelmére követte el a bűncselekményt és a kísérlet nem enyhítő tényező, mert nem a vádlotton múlt, hogy az eredmény elmaradt.

[5] A vádlott a főügyészség indítványára tett észrevételében egyrészt a büntetés súlyosítását indokolatlannak tartotta és mellőzését kérte, másfelől előadta, hogy a cselekményt a beismerése szerint nem követte el és csak azért fogadta el az elsőfokú ítéletet mert remélte szabadítását (8. sorszámú másodfokú irat).

[6] A másodfokú bíróság az ügyészség perorvoslatát a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[7] Az ügyész és a vádlott nem kívánt részt venni az eljárási cselekményen, a védő az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[8] Az ügyészségi fellebbezés nem alapos.

[9] Tekintettel arra, hogy fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentettek be (mértékes fellebbezés), a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül.

[10] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a pont aa) és ab) alpontok - c) pont, (5a) bekezdés]. Értelemszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból döntött a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[11] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ugyanakkor a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. A mértékes fellebbezésnél az első fokon megállapított tényállás [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes.

[12] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a perjogi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyú relatív hibát, mely az érdemi felülbírálatot kizárná. Hatályon kívül helyezési ok nem volt észlelhető. Külön rögzítendő, hogy a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására törvényesen került sor, az elfogadás feltételei fennálltak. E körben az elsőfokú bíróság igen körültekintően és gondosan járt el és helyesen ismerte fel, hogy az elfogadás hármas perjogi feltétele adott [Be. 504. § (2) bekezdés a-c) pont]. A vádlott ugyanis a szükséges törvényi figyelmeztetéseket követően nyilatkozatának természetes és jogkövetkezményeit megértette, beszámítási képessége teljes volt és a beismerés önkéntessége iránt kétely nincs, ezen túl a vádlott beismerő nyilatkozata egyértelmű, többször megerősített volt az előkészítő ülésen és azt az eljárás ügyiratai (a részbeni nyomozási vallomás, a szemtanúk vallomása, okiratok, a lefoglalt bűnjel és az orvosszakértői vélemény) alátámasztották.

[13] A kiterjesztett felülbírálat során elsődlegesen le kell szögezni, hogy az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni a Btk. 2. § (1) bekezdése szerint, mert az időközben változott, új törvény enyhébb elbírálást nem eredményez.

[14] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak. A vádlott felmentésének, vagy az eljárás megszüntetésének nem volt helye. A vádlott beszámítási képessége teljes volt. A nyomozás során készített elmeorvosszakértői vélemény által igazolt tény ugyan a vádirat (egyértelmű hiányossága folytán) nem tartalmazta, így a vádbeli tényálláshoz kötöttség folytán az ítélet sem, de a vádlott kóros elmeállapotára egyébként sem merült fel adat. A tényálláshoz kötöttség a másodfokú eljárásban sem tette lehetővé az elmeorvosszakértői vélemény megállapításainak tényállásba foglalását, mely egyébként elengedhetetlen ilyen ügyekben. Mindez viszont nem érinti a büntethetőséget, tekintettel a vélemény nemleges megállapításaira is. Megjegyzi végül e részben a másodfokú bíróság, hogy az elmeállapotra vonatkozó tények mindig bizonyítást igényelnek és a Be. 561. § (3) bekezdés c) pont szerinti tényállás részét alkotják, tekintettel arra is, hogy a büntethetőség feltétele az alanyi oldal teljes, vagy legalább korlátozott volta.

[15] A törvényszék a határozat indokolását a Be. 562. § (2) bekezdésére utalással készítette el, ami helytálló, viszont az indokolás hiányos, mert a Be. 561. § (3) bekezdés e) pontjában meghatározott, a cselekmény minősítésére vonatkozó indokokokat rendkívüli sommásan tartalmazta s részben az adott eljárásjogi helyzetben változtathatatlan tényállásban ([10]-[11] bekezdések).

[16] Ezen indokolásrészt – mely a büntetés kiszabását is érinti – a másodfokú bíróság a következők szerint egészíti ki. A 3/2013. Büntető Jogegységi határozat iránymutatása szerint az elkövetéskor aktuális tudattartalomra, ezáltal a vádlott szándékára a feltárt alanyi és

tárgyi tényezők alapján lehet következtetést vonni. Az elkövetés eszköze, a támadott testtájak, a többszöri szúrás, a kitartó szándék, a tett ölési kijelentés és a cselekmény utáni közömbös magatartás együttesen azt tanúsítják, hogy a vádlott az elkövetés pillanatában a sértett életét ki akarta oltani, azaz egyenes ölési szándékkal cselekedett. Erre utal egyébként a tényállás utolsó bekezdése, de ez egyértelműen jogkérdés. A kísérlet befejezett és távoli, mert a sértett csak csekély sérüléseket szenvedett.

[17] A büntetés kiszabása során irányadó szempontokat az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen feltárta. Álláspontja helytálló, miszerint az elkövetés idején a vádlott és a sértett nem voltak hozzátartozók. A Btk. 459. § (1) bekezdés 14. pontja szerint valóban hozzátartozónak minősül az egyeneságbeli rokon élettársa. E viszonynak az elkövetés vagy az elbírálás idején kell fennállnia. Az elkövetéskor azonban a vádlott az anyja már nem élt, így a volt élettársa nem a terhelt hozzátartozója. A Btk. 38. § (7) bekezdés és 69. § (3) bekezdés kiterjesztése alapján sem hozzátartozó az egyeneságbeli rokon *volt* élettársa. E részben az elsőfokú bírósági megállapítás volt helytálló az ügyészség észrevételével szemben. Ugyanakkor a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodott volta az ügyészségi érveknek megfelelően valóban érdemi súlyosító, és nem „viszonylagos” fogalom. A terhelt bűnösségének beismerése és a cselekmény távoli kísérlet voltát a törvényszék kifogástalanul értékelte nyomatékos enyhítő tényezőnek.

[18] A bűnösségi körülmények kisebb helyesbítésének indokoltságától függetlenül az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben az ügyészségi mértékes indítványt (6 év szabadságvesztés – 6 év közügyektől eltiltás) is figyelembe véve a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetékiszabási elveknek megfelelő és tetterányos büntetést szabott ki. E büntetés a cselekmény távoli kísérletre és a bűnösség beismerésére tekintettel túl enyhének nem tekinthető, ezért lényeges, a Be. 565. § (2) bekezdés előírása szerint legfeljebb 6 évig terjedhető súlyosítása nem volt indokolt, így az ügyészségi fellebbezés nem volt alapos. A büntetés túl enyhének sem értékelhető, így az tartamok csökkentésére sem kerülhetett sor.

[19] A törvénynek megfelelnek a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, az elkövetéskor már hatályos és alkalmazandó Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont eb) alpont alapján feltételes szabadságra bocsátásból kizárásra, az előzetes fogvatartás beszámítására, a lefoglalt bűnjelre [Btk. 72. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés] és nagyrészt a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések is.

[20] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor tévesen az *ítéletben* állapította meg a kirendelt védő felkészülési díjának azon részét, mellyel kiegészítendő volt pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII.) IM rendelet 9. § (1), (2) bekezdése alapján a jelzett díjemet. Az kétségtelen, hogy főszabályként az elsőfokú bíróság rendelkezik a felkészülési díj 7. § (3) bekezdésében meghatározott legkisebb összeget el nem érő részének a megfizetéséről. A felkészülési díj is a kirendelt védői díj része és azt eltérően az elsőfokú bíróság eljárásától nem az ügydöntő határozatban, hanem külön, fellebbezéssel támadható, de a határozat végrehajtására halasztó hatállyal nem bírő végzésben kell megállapítani és előlegezni, mely a véglegessé válástól függetlenül a határozathozatal után nyomban a díj kiutalását jelenti.

[21] Ezen okok miatt a másodfokú bíróság a felkészülési díj kiegészítéséről szóló és 6096 Ft-ot érintő rendelkezést mellőzte, ezáltal szükségszerűen csökkentve a vádlott terhére az elsőfokú ítélet meghozataláig felmerült és a vádlottat terhelő költség összegét, mely 410 380 Ft.

[22] A hivatkozott díjrész megállapításáról, előlegezéséről hivatalból vagy a védői indítványra dönthet majd végzésben az elsőfokú bíróság és rendelkezhet annak viseléséről.

[23] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

[24] Az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapul.

[25] A fellebbezési eljárásban a kirendelt védő részvételével kapcsolatban felmerült és a bűnösnek kimondott vádlottat terhelő bünyügyi költséget az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2022. december 8.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke-előadó, Dr. Bakó József sk. bíró, Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 4.B.301/2022/18. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.652/2022/12. számú ítéletében írt változtatással 2022. december 8. napján jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. december 8.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke